

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Rokl v postopkih

Roki v postopkih

Litva

1 Katere so vrste rokov, pomembnih za civilne postopke?

Civilni zakonik (*Civilinis kodeksas*) določa splošni zastaralni rok in krajše zastaralne roke. Zastaralni roki so lahko obnovljivi, pridobitveni ali razvezni.

2 Seznam različnih dni, ki so dela prosti dnevi v skladu z Uredbo (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971.

Nedelje

1. januar: novo leto;
16. februar: dan ponovne vzpostavitve litovske države;
11. marec: dan ponovne vzpostavitve litovske neodvisnosti;
- velikonočna nedelja in velikonočni ponedeljek (v skladu z zahodno tradicijo);
1. maj: mednarodni praznik dela;
- prva nedelja v maju: materinski dan;
- prva nedelja v juniju: dan očetov;
24. junij: kresni dan, šentjanževo;
6. julij: dan državnosti (kronanje kralja Mindaugasa);
15. avgust: Marijino vnebovzetje;
1. november: dan vseh svetih;
24. december: božični večer;
25. in 26. december: božič.

3 Katera splošna pravila veljajo za roke v različnih civilnih postopkih?

Zastaralni rok, ki ga določa zakon ali pogodba ali ki ga je določil sodni organ, je izražen v koledarskem datumu ali s številom let, mesecev, tednov, dni ali ur. Zastaralni rok je lahko določen tudi z dogodkom, ki se bo neizogibno zgodil. Lahko je obnovljiv, pridobitveni ali razvezni. Sodišče lahko obnovljiv zastaralni rok po izteku vrne v prejšnje stanje, če je bil zadevni rok zamujen iz pomembnih razlogov. Pridobitveni zastaralni rok je rok, ob koncu katerega nastane (se pridobi) posamezna pravica ali obveznost civilnega prava. Razvezni zastaralni rok je rok, ob koncu katerega preneha posamezna pravica ali obveznost civilnega prava. Razveznih zastaralnih rokov ni mogoče vrniti v prejšnje stanje pred sodiščem ali z arbitražo.

Splošni zastaralni rok je deset let.

Litovska zakonodaja za nekatere vrste zahtevkov določa krajše zastaralne roke.

Krajši enomesečni zastaralni rok se uporablja za zahtevke, ki izhajajo iz rezultatov postopka oddaje javnega naročila.

Krajši trimesečni zastaralni rok se uporablja za zahtevke, naj se odločitve organov pravne osebe razglasijo za neveljavne.

Krajši šestmesečni zastaralni rok se uporablja za:

- zahtevke, ki se nanašajo na izvršbo zaradi neplačila (globa, zamudne obresti);
- zahtevke, ki se nanašajo na napake prodanih stvari.

Krajši šestmesečni zastaralni rok se uporablja za zahtevke, ki izhajajo iz odnosov med prevoznimi družbami in njihovimi strankami glede pošilk, poslanih iz Litve, enoletni zastaralni rok pa se uporablja za pošiljke, poslane iz tujine.

Krajši enoletni zastaralni rok se uporablja za zavarovalne zahtevke.

Krajši triletni zastaralni rok se uporablja za odškodninske zahtevke, vključno z odškodninskimi zahtevki, ki izhajajo iz nezadostne kakovosti proizvodov.

Krajši petletni zastaralni rok se uporablja za zahtevke za izvršbo obresti in drugih periodičnih plačil.

10. Za zahtevke glede napak pri opravljenem delu veljajo krajši zastaralni roki.

Za zahtevke, ki izhajajo iz prevoza blaga, potnikov in prtljage, veljajo zastaralni roki iz zakonikov (zakonov), ki se uporabljajo za posamezne načine prevoza. Stranki s sporazumom ne moreta spremeniti zastaralnega roka ali pravil za njegov izračun.

Zastaralni rok se ne uporablja za:

- (1) zahtevke, ki izhajajo iz kršitve osebnih nepremoženjskih pravic, razen če tako določa zakon;
- (2) zahtevke deponentov za poplačilo svojih vlog v banki ali drugi kreditni instituciji;
- (3) druge odškodninske zahtevke, ki izhajajo iz naslednjih kaznivih dejanj, opredeljenih v [kazenskem zakoniku \(Baudžiamasis kodeksas\)](#):
  - (1) genocid (člen 99),
  - (2) ravnanje z osebami, ki je po mednarodnem pravu prepovedano (člen 100),
  - (3) usmrnitev oseb, ki so zaščitene po mednarodnem humanitarnem pravu (člen 101),
  - (4) deportacija ali premestitev civilistov (člen 102),
  - (5) povzročitev telesne poškodbe, mučenje ali drugo nečloveško ravnanje z osebami, ki so zaščitene po mednarodnem humanitarnem pravu (člen 103),
  - (6) prisilna uporaba civilistov ali vojnih ujetnikov v sovražnikovih oboroženih silah (člen 105),
  - (7) uničenje zaščiteneh objektov ali plenjenje nacionalnega bogastva (člen 106),
  - (8) agresija (člen 110),
  - (9) prepovedani vojaški napadi (člen 111),
  - (10) uporaba prepovedanih bojnih sredstev (člen 112),
  - (11) malomarno opravljanje poveljniških nalog;
- (4) primere, navedene v drugih zakonih, in druge zahtevke.

Roki, ki se uporabljajo za obravnavo civilnih zadev. Sodišče si mora prizadevati civilno zadevo obravnavati takoj, ko je to mogoče, se izogibati zamudam in zagotoviti, da se civilna zadeva obravnava na enem naroku.

V zakonih so lahko določeni posebni roki za obravnavo nekaterih kategorij civilnih zadev. Če sodišče prve stopnje ne opravi procesnega dejanja, ki bi ga po civilnem zakoniku moralo, lahko stranka v postopku, ki ima interes, da se navedeno dejanje opravi, pri pritožbenem sodišču zahteva, naj to določi rok za

izvedbo takega dejanja. Vlogo je treba vložiti pri sodišču, ki obravnava zadevo, to sodišče pa mora odločiti o dopustnosti vloge najpozneje naslednji delovni dan po prejemu vloge. Če sodišče, ki ni opravilo procesnega dejanja, zaradi katerega je bila vložena vloga, to dejanje opravi v sedmih delovnih dneh od prejema vloge, se šteje, da je zadevna stranka vlogo umaknila. V nasprotnem primeru se vloga v sedmih delovnih dneh od prejema pošlje pritožbenemu sodišču. Take vloge se običajno obravnavajo v pisnem postopku, pri čemer stranke niso obveščene o času in kraju naroka in nanj niso vabljeni. Pritožbeno sodišče mora vlogo obravnavati v sedmih delovnih dneh od prejema. Predsednik pritožbenega sodišča, predsednik oddelka za civilne zadeve ali sodnik, ki ga navedena imenujeta, mora obravnavati vlogo in sprejeti odločitev o njej. Tako izrečene sodbe ni mogoče izpodbijati z vložitvijo ločene pritožbe.

4 Če je treba dejanje ali formalnost opraviti v določenem roku, kdaj rok začne teči?

Roki začnejo teči ob 0.00 na dan, ki sledi koledarskemu datumu ali dogodku, ki je opredeljen kot začetek roka, razen če posebni zakoni ne določajo drugače.

5 Ali lahko na začetek roka vpliva oziroma ga spremeni način pošiljanja ali vročitve listin (osebna vročitev po vročevalcu ali vročitev po pošti)?

Šteje se, da so pisne vloge in obvestila, ki so bili poslani po pošti, telegrafu ali z drugimi komunikacijskimi sredstvi pred polnočjo na zadnji dan roka, poslani pravočasno (člen 1.122 civilnega zakonika).

Člen 123(3) in (4) zakonika o civilnem postopku (*Civilinio proceso kodeksas*) določa, da če oseba, ki dostavlja procesni akt, naslovnika ne najde na naslovu njegovega prebivališča ali delovnem mestu, se akt vroči kateremu koli odraslemu družinskemu članu, ki z njim prebiva (otroku (posvojencu), staršu (posvojitelju), zakoncu itd.), razen kadar imajo družinski člani nasprotne pravne interese glede rezultata zadeve; če so tudi oni odsotni, pa upravniku delovnega mesta.

Če oseba, ki dostavlja procesni akt, naslovnika ne najde na sedežu pravne osebe ali drugi lokaciji, ki jo določi pravna oseba, se procesni akt vroči kateremu koli zaposlenemu pri pravni osebi, ki je prisoten na kraju dostave. Če se procesni akt ne dostavi na način, določen v tem odstavku, ga je treba po pošti poslati na naslov pisarne pravne osebe in se šteje kot dostavljen v desetih dneh od datuma pošiljanja.

6 Če rok začne teči z nekim dogodkom, ali se dan, ko se je dogodek zgodil, upošteva pri izračunu roka?

Roki začnejo teči ob 0.00 na dan, ki sledi dogodku, opredeljenemu kot začetek roka, razen če posebni zakoni ne določajo drugače (člen 73 zakonika o civilnem postopku).

7 Kadar je rok določen v dnevih, ali navedeno število dni pomeni koledarske dni ali delovne dni?

Zastaralni rok se računa v koledarskih dnevih. Teči začne ob 0.00 na dan, ki sledi koledarskemu datumu ali dogodku, opredeljenemu kot začetek roka, razen če posebni zakoni ne določajo drugače.

8 Kako je, če je tak rok določen v tednih, mesecih ali letih?

Postopkovni rok, izražen v letih, mesecih, tednih ali dnevih začne teči ob 0.00 na dan, ki sledi koledarskemu datumu ali dogodku, opredeljenemu kot začetek roka, razen če posebni zakoni ne določajo drugače.

9 Kdaj se rok izteče, če je določen v tednih, mesecih ali letih?

Rok, izražen v tednih, se izteče ob 24.00 na ustrezen dan v zadnjem tednu, ki je še zajet v rok. Rok, izražen v mesecih, se izteče ob 24.00 na ustrezen dan v zadnjem mesecu, ki je še zajet v rok. Rok, izražen v letih, se izteče ob 24.00 na ustrezen dan v ustreznem mesecu v zadnjem letu, ki je še zajeto v rok. Če se rok, ki je izražen v letih ali mesecih, izteče v mesecu, ki ne vsebuje zadevnega datuma, se tak rok izteče zadnji dan navedenega meseca.

10 Če se rok izteče v soboto, nedeljo ali na državni praznik ali dela prost dan, ali se podaljša do prvega naslednjega delovnega dne?

Uradni prazniki in dnevi počitka (sobote in nedelje) so zajeti v roku. Če je zadnji dan roka dan počitka ali uradni praznik, se šteje, da se rok izteče naslednji delovni dan.

11 Ali se roki v določenih okoliščinah lahko podaljšajo? Kakšni so pogoji za tako podaljšanje?

Vrnitev procesnih rokov v prejšnje stanje. Osebe, ki iz razlogov, ki jih sodišče prizna kot pomembne, zamudijo rok, določen s posameznimi zakoni ali rok, ki ga določi sodišče, lahko zahtevajo vrnitev roka v prejšnje stanje. Sodišče ima pravico na lastno pobudo vrniti rok v prejšnje stanje, kadar je iz spisa razvidno, da je bil zadevni rok zamujen iz pomembnih razlogov.

Vlogo za povrnitev roka v prejšnje stanje je treba vložiti pri sodišču, pri katerem bi bilo treba opraviti procesno dejanje. Vloga se obravnava v pisnem postopku. Procesno dejanje (vložitev zahtevka, predložitev dokumentov ali izvedba drugih dejanj), glede katerega je bil rok zamujen, je treba opraviti hkrati z vlogo. Vloga za povrnitev roka v prejšnje stanje mora biti obrazložena. Priloženi morajo biti dokazi, ki upravičujejo potrebo po vrnitvi v prejšnje stanje.

Procesni rok se vrne v prejšnje stanje s sodno odločbo. Zavrnitev vrnitve procesnega roka v prejšnje stanje se izda v obliki obrazložene sodne odločbe.

Sodno odločbo o zavrnitvi vloge za vrnitev zamujenega procesnega roka v prejšnje stanje je mogoče izpodbijati z vložitvijo ločene pritožbe.

12 Kakšni so roki za pritožbe?

Pritožbo zoper sodbo regionalnega sodišča je mogoče vložiti v 30 dneh po tem, ko jo je izdalo sodišče prve stopnje.

Ločeno pritožbo zoper odločbo regionalnega sodišča je mogoče vložiti:

v sedmih dneh od izdaje odločbe v zadevah, v katerih je bila odločba sodišča prve stopnje, zoper katero je vložena pritožba, izdana v ustnem postopku;

v sedmih dneh od vročitve overjene kopije odločbe v zadevah, v katerih je bila odločba sodišča prve stopnje, zoper katero je vložena pritožba, izdana v pisnem postopku.

Pritožbo je mogoče vložiti zoper sodbo regionalnega sodišča, ki vsebinsko obravnava zadevo, ločeno pritožbo pa je mogoče vložiti zoper začasne odločbe regionalnih sodišč, ki so izrecno navedene v zakoniku o civilnem postopku (npr. zoper odločbo, s katero se zavrne vloga za vrnitev procesnega roka v prejšnje stanje (člen 78(6) zakonika o civilnem postopku), zoper odločbo o pravnih stroških (člen 100 zakonika o civilnem postopku) ali zoper odločbo, s katero se prepreči nadaljnji postopek).

13 Ali lahko sodišče spremeni roke, zlasti roke za nastop pred sodiščem, ali določi poseben datum za nastop pred sodiščem?

V vsakem primeru mora biti sodni narok izveden neprekinjeno, razen kadar se razglasi preložitev, ki ne sme biti daljša od petih delovnih dni. Predložitev se lahko razglasi, da si sodišče in stranke postopka odpočijejo od dolge obravnave in zberejo morebitne manjkajoče dokaze, pri čemer je treba zagotoviti, da se zadeva reši čim prej.

Če sodišče predloži obravnavo, je treba določiti čas naslednje sodne obravnave in o njem obvestiti udeležence, tako da ti podpišejo prejem obvestila. Osebe, ki se naroka niso udeležile ali se postopka udeležujejo kot novi udeleženci, so o času naslednje sodne obravnave obveščene v skladu z zakonikom o civilnem postopku.

V nekaterih primerih se lahko sodna obravnava prekine. Taka prekinitve pomeni, da je vsakršno procesno dejanje, ki ga je treba opraviti za izdajo vsebinske odločitve v zadevi, začasno odloženo za nedoločen čas. Zadeva se lahko prekine zaradi objektivnih razlogov, določenih s posameznimi zakoni, ki preprečujejo obravnavo civilne zadeve in na katere stranke ali sodišče ne morejo vplivati, ali v okoliščinah, ki v posameznih zakonih niso opredeljene, vendar sodišču kljub temu preprečujejo vsebinsko obravnavo zadeve.

Sodišče mora obravnavo prekiniti v naslednjih okoliščinah:

v primeru smrti fizične osebe ali prenehanja pravne osebe, ki je bila stranka v zadevi, v kateri je dovoljeno nasledstvo pravic v zvezi s pravnimi odnosi iz spora; kadar stranka izgubi pravno sposobnost je treba zadevo prekiniti, dokler niso pojasnjeni naslednik pokojne fizične osebe ali pravne osebe, ki je prenehala obstajati, ali okoliščine, zaradi katerih nasledstvo ni bilo izvedeno, ali dokler ni imenovan zakoniti zastopnik fizične osebe, ki je izgubila pravno sposobnost;

kadar posamezne zadeve ni mogoče obravnavati, dokler ni odločeno o drugi zadevi, se civilni, kazenski ali upravni postopek prekine, dokler ne začne veljati sodna odločba, sodba, odločitev ali sklep ali dokler ni izdana odločba v upravnem postopku;

kadar se v zadevi, ki vključuje premoženjske zahtevke do toženca, izkaže, da je ugoditev takim premoženjskim zahtevkom povezana z obravnavo kazenske zadeve, se zadeva prekine, dokler kazenska zadeva ni zaključena ali dokler niso odpravljene začasne omejitve na premoženjskih pravicah; v posameznih zakonih so navedene tudi druge okoliščine.

14 Kadar se procesno dejanje, ki ga lahko opravi stranka s stalnim prebivališčem v kraju, kjer bi lahko izkoristila podaljšanje roka, napove v kraju, kjer za osebe, ki imajo tam stalno prebivališče, tako podaljšanje ne velja, ali ta oseba izgubi ugodnost takega roka?

Ni relevantno.

15 Katere so posledice neupoštevanja rokov?

Če se zastaralni rok izteče, preden je zahtevek vložen, se ta zavrže.

Kadar sodišče sprejme, da je bil rok zamujen iz pomembnega razloga, je treba kršeno pravico zavarovati in zadevni zastaralni rok povrniti v prejšnje stanje.

Vprašanja premoženjskega prava, ki se nanašajo na premoženje, za izterjavo katerega se je zastaralni rok iztekel, se rešujejo v skladu z določbami zvezka IV civilnega zakonika.

Pravica opraviti procesno dejanje se izteče, ko se izteče zakonski rok ali rok, ki ga je določilo sodišče. Morebitni procesni akti, vloženi po izteku roka, se vrnejo vlagateljem. Če oseba zamudi rok za izvedbo posamezne procesne obveznosti, to zadevne osebe ne odvezuje navedene obveznosti.

16 Če se rok izteče, katera pravna sredstva imajo na voljo stranke, ki so ga zamudile?

Če je bil rok zamujen iz pomembnih razlogov in od izreka sodbe niso pretekli več kot trije meseci, lahko sodišče na podlagi vloge pritožnika zadevne roke vrne v prejšnje stanje. Rok za vložitev pritožbe se lahko vrne v prejšnje stanje, kadar sodišče sprejme, da je bil zadevni rok zamujen iz pomembnih razlogov. Sodno odločbo o zavrnitvi vloge za vrnitev roka za pritožbo v prejšnje stanje je mogoče izpodbijati z vložitvijo ločene pritožbe. Če pritožbeno sodišče taki ločeni pritožbi ugodi in rok za vložitev pritožbe vrne v prejšnje stanje, mora predsednik oddelka za civilne zadeve pritožbenega sodišča pritožbo in sodni spis poslati sodnemu senatu pritožbenega sodišča ali vprašanje dopustnosti pritožbe vrniti v odločanje sodišču prve stopnje. Če se v takih primerih sodni spis pošlje sodnemu senatu pritožbenega sodišča, mora pritožbeno sodišče strankam postopka v treh delovnih dneh od odločitve o dopustnosti pritožbe poslati kopije pritožbe in njenih prilog. Ko se izteče rok za izpodbijanje sodbe in odgovor na pritožbo, sodišče prve stopnje v sedmih dneh pošlje zadevo pritožbenemu sodišču in obvesti stranke. Kadar se zadeva pošlje pritožbenemu sodišču in to ugotovi, da se je rok za pritožbo že iztekel, lahko sodišče rok vrne v prejšnje stanje na lastno pobudo (*ex officio*), če iz sodnega spisa jasno izhaja, da je bil rok zamujen iz pomembnih razlogov, ali stranki postopka predlaga, naj predloži vlogo za vrnitev roka za pritožbo v prejšnje stanje (člen 307(2) in (3) ter člena 338 in 78 zakonika o civilnem postopku). Odločbo o zavrnitvi vloge pritožnika za vrnitev roka v prejšnje stanje je mogoče izpodbijati z vložitvijo ločene pritožbe (člen 78(6) zakonika o civilnem postopku).

Zadnja posodobitev: 21/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.